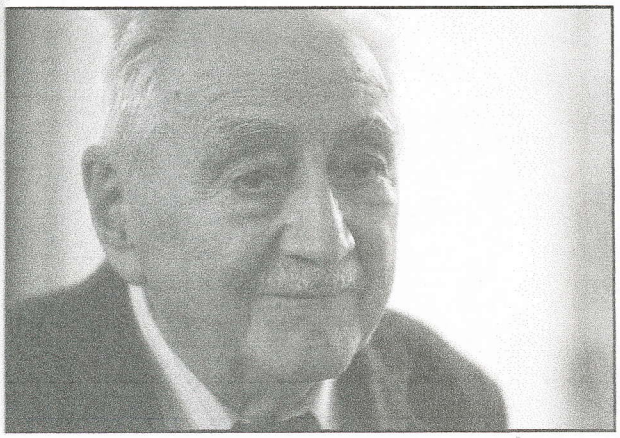
BÚCSÚ SKULTÉTY CSABÁTÓL

Skultéty Csaba (Fotó: Thaler Tamás)

Itt Csaba! - mondta mindig a telefonba. 2015. december 12-e óta már nem hallhatjuk ezt a „rádiós" beköszönését.

Születésének dátuma, 1920 szilvesztere, maga is történelmi jelkép: szülei, felmenői Magyarországa megszűnik, szétesik, soha többet nem lesz. Ötödik gyermekként születik, Mécs László keresztfiaként nő föl a gyermekkori paradicsomban, Nagykaposon, amelynek történeteit írta meg a Kányádi Sándortól vett *„Vannak tájak, féltett kishazák"* című önéletrajzi könyvében. Késmárki, budapesti, párizsi és bruges-i diákoskodás után Münchenben dolgozott három évtizeden át Ambrus Márton néven a Szabad Európa Rádió munkatársaként – töretlen hittel, hogy a kül- és belhoni magyarságnak ne csak tájékoztatást adjon, hanem reményt és biztatást is sorsuk jobbra fordulásában! Müncheni évei a *szolgálat*, a *gyerekei* (akiket megtanított magyarul) és a *honvágy* hármas szorításában és ölelésében teltek.

A rendszerváltás utáni hazalátogatások hamar megérlelték benne a visszatelepülés gondolatát. Egy barátja kérdésére – Tudna-e Magyarországon élni? – eleinte úgy válaszolt, hogy azt talán nem, de látogatóba jönni igen. Két évvel később a válasza így hangzott: *Csak Magyarországon tudnék élni.* És valóban: Budán, a Krisztinavárosban otthonra talált, később Badacsonyban is.

Honvágya az emigrációban arra késztette, hogy műgyűjtővé váljék: felkutatta, összegyűjtötte az antikváriumokban többek között a Pest-Budát ábrázoló régi metszeteket (ez a számos ritkaságot tartalmazó gyűjtemény később az Országos Széchényi Könyvtárba került), így gyűjtögette folyamatosan össze – mintegy szülei emlékezetére – a fiumei vonatkozású tárgyakat, dokumentumokat, könyveket, metszeteket, térképeket. Ez az anyag az idők folyamán komoly gyűjteménnyé kerekedett, melynek szintén az OSZK adott otthont.

Skultéty Csaba elkötelezetten, szívből szolgálta a határon túli magyarság ügyét, saját maga ezt úgy fogalmazta meg: *„Vannak rések, amelyekben tehetek egyetmást, és olyanok is akadnak, ahol csak én tehetek valamit."* Sokat dolgozott, de sokat is végzett. Életének minden napjában következetesen – mint magatartás, hit, alkotás, életerő és napi munka – jelen volt a szándék, hogy a történelmi emlékezet folyamatosságát helyreállítsa, kifejezze, bizonyítsa. Csakis ez a túlélés, továbbélés záloga annak a közösségnek, amelyhez teljes szívével tartozott, s amelynek csak adott-adott, akár szellemiekről, akár anyagiakról volt szó.

Magas korba jutván is teli volt értékes gondolatokkal, szikrázó humorral és életörömmel. Szinte az utolsó pillanatig követte a világ eseményeit. Az élet nehézségeit, árnyoldalait türelemmel, bátorsággal viselte. Mélységes megértéssel volt minden emberi nyomorúság iránt. A jó szó, a segítőkészség és a bőséges adakozás nála mindig készen állt. Szerette az anekdotát, a legnehezebb percekben is fel lehetett vidítani vele, vagy éppenséggel ő mondott egy-egy lényegre vidámítót.

Mindennapjai örömét és gondját szeretett társával, Mártival osztotta meg, akivel mély és igaz szálak kötötték össze. És sok-sok barátjával, köztük a könyvember, Borda Lajos és a Trianoni Szemle munkatársai, különösen Kati és Archimédesz (akit ő mindig Diogenésznek nevezett).

Végtelen és megingathatatlan bizalma volt Mennyei Atyjában, tudta, hogy a Teremtője óvó kezében van, hozzá tartozik. Gyakran csak egyetlen szóval fejezte ki: *hála*.

Szerkesztőségünk is csak azt mondhatja: hálásak vagyunk, hogy nemcsak aktív munkatársként, hanem barátként is tapasztalhattuk szeretetét, biztató szavait, szertartásosan pontos értékítéleteit.

Megjelent könyvei: *A Szabad Európa Rádiótól az Unió partjáig* (Anyanyelvi Konferencia, Bp., 2000), *Vas Tigris nyökön át* (Madách, Pozsony, 2006), *Kárpátalja magyarsága a viharok sodrában,* (Kairosz, Bp., 2009), *A szlovákok és mi egy kelet-nyugati publicista szemével* (Kairosz, Bp., 2010). *Mi is volt a Szabad Európa Rádió?* (Helikon, Bp., 2011), *Vannak vidékek, féltett kishazák...* (magánkiadás, 2014).

2000-ben, Szent István napján a Magyar Köztársaság Lovagkeresztje kitüntetésben részesült. 2005-ben szülőhelyén, Nagykaposon a Mécs László Napokon díszpolgárrá választották. A Budavárért Emlékérem kitüntetést 2006-ban vette át. (A szerk.)

Elhunyt Skultéty Csaba

OZ

Életének 95. évében elhunyt Skultéty Csaba író, újságíró, publicista, aki Ambrus Márton néven három évtizeden keresztül volt a Szabad Európa Rádió munkatársa.

Skultéty Csaba 1920. december 31-én a kárpátaljai Nagykaposon született. Még diák volt, amikor a szovjetek elhurcolták Moldvába, ahonnan megszökött. Felsőfokú tanulmányait a Közgazdasági Egyetemen végezte Budapesten – írja az MTI. A csehszlovák–magyar lakosságcsere lebonyolításában is közreműködött, majd 1947 októberében Prágán keresztül elhagyta Magyarországot. Párizsban telepedett le, ott nemzetközi jogi, Brugesben európai politológia diplomát szerzett, majd harminchárom évig Ambrus Márton néven előbb hír-, később külpolitikai szerkesztőként dolgozott a müncheni Szabad Európa Rádióban. Hazatelepülése után független publicistaként főleg a határon túli magyarság szolgálatában tevékenykedett. A Trianoni Szemle folyóirat állandó szerzője, szerkesztőbizottsági tagja volt. Több könyve is megjelent: A Szabad Európa Rádiótól az Ung partjáig, Vasfüggönyökön át, Kárpátalja magyarsága a viharok sodrában, A szlovákok és mi – egy kelet-nyugati publicista szemével, Mi is volt a Szabad Európa Rádió?, Vannak vidékek, féltett kishazák...

Skultéty Csaba 2000-ben megkapta a Magyar Köztársaság Lovagkeresztje kitüntetést, 2005-ben pedig szülőhelyén, Nagykaposon a Mécs László-napokon díszpolgárrá választották. ■

Skultéty Csaba FOTÓ: MH